

DOI
УДК

**UKRAINIAN LANGUAGE FOR PROFESSIONAL PURPOSES AND MATHEMATICS:
INTEGRATIVE ASPECTS OF FORMING TERMINOLOGICAL COMPETENCE
FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS**

**УКРАЇНСЬКА МОВА І МАТЕМАТИКА: ІНТЕГРАТИВНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ
ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ**

Ірина Гуменюк

доктор педагогічних наук, доцент
E-mail: iryna.humeniuk@pnu.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0790-6732>
Research ID: [ABE-1570-2020](https://orcid.org/0000-0002-0790-6732)
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, Україна

Iryna Humeniuk

Doctor of Pedagogical Sciences, Associate
Professor
E-mail: iryna.humeniuk@pnu.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0790-6732>
Research ID: [ABE-1570-2020](https://orcid.org/0000-0002-0790-6732)
Vasyl Stefanyk Precarpathian National
University, Ukraine

Руслана Романишин

доктор педагогічних наук, професор
E-mail: ruslana.romanyshyn@pnu.edu.ua
ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-8480-2702>
Research ID: HJZ-4784-2023
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, Україна

Ruslana Romanyshyn

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
E-mail: ruslana.romanyshyn@pnu.edu.ua
ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-8480-2702>
Research ID: HJZ-4784-2023
Vasyl Stefanyk Precarpathian National
University, Ukraine

ABSTRACT

The article studies the problem of forming the terminological competence of future specialists in pedagogy, taking into account the integrative aspects of the academic disciplines Ukrainian Language for Professional Purposes, Modern Ukrainian Language with Practicum, Methodology of Teaching the Ukrainian Language, Mathematics, and Methodology of Teaching the Mathematical Field of Study. It is emphasized that the differentiated mastering of narrow-field terms at higher education institutions should be supported by their integrative functional load in the context of the future professional activity of students. Based on the analysis of the information space of the problem, the degree of its study in the context of the specified educational components has been determined. The definition of the concept of “terminological competence of primary school teachers” has been expanded considering the specifics of pedagogical activity in this field of study, namely: the need to master the theoretical aspects of terminology; normative use of pedagogical terminology in professional communication; productive mastery of the terms of all educational subjects of the New Ukrainian School; implementation of interdisciplinary connections during lessons by means of professional language; formation of the scientific worldview of primary school students based on the perfect use of relevant multidisciplinary terminology.

In order to determine the vectors of formation of the terminological competence of future specialists in primary education, a chronological coordination of the content of linguistic and mathematical academic disciplines has been carried out, taking into account the structural and logical scheme of the educational and professional program Primary Education of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. The need to improve the mathematical component of students’

terminological competence in the process of implementing the content of linguistic academic disciplines has been established, and the integrative opportunities of this vector of educational activity have been analyzed. The integrative potential of improving the linguistic component of students' terminological competence in the process of implementing the content of mathematical educational disciplines is demonstrated.

Key words: *integration, mathematics, professional competence, terminology, terminological competence, Ukrainian language, scientific worldview, pedagogical field.*

Актуальність теми та постановка проблеми. Успішність професійної діяльності вчителів початкової школи значною мірою залежить від рівня їхньої термінологічної компетентності, що формується у процесі мовно-мовленнєвої підготовки в закладі вищої освіти. Володіння понятійно-категорійним апаратом і відповідною йому системою термінів є визначальним складником професійної компетентності фахівця, оскільки відображає розуміння специфіки галузі, здатність до роботи зі спеціалізованими текстами, готовність до саморозвитку й самовдосконалення в обраному напрямі.

Складність вирішення проблеми формування термінологічної компетентності майбутніх учителів початкової школи полягає в її багатоаспектності: з одного боку, підготовка фахівців за галуззю знань 01 Освіта / Педагогіка ґрунтується на загальній термінології сучасної освітньої галузі; з іншого, – практична діяльність учителя початкової школи неможлива без продуктивного володіння термінологією тих наук, основи яких формують наукову картину світу молодших школярів. Йдеться, зокрема, про мовознавчу, літературознавчу, математичну, природничу, економічну, мистецьку та деякі інші термінологічні групи. Погоджуючись із твердженням З. Хитрої про те, що «сучасна наукова картина світу визначається синтезом різних галузей знань», «водночас вона є глибоко диференційованим та інтегрованим явищем...» (Хитра, 2011: 455), екстраполюємо його на процес формування термінологічної компетентності. Вважаємо, що диференційоване опанування вузькогалузевих термінів повинно бути підкріплене їх інтегративним функційним навантаженням у контексті майбутньої професійної діяльності студентів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення термінологічної лексики на заняттях з мовознавчих дисциплін становить окремий блок лінгводидактичних досліджень. Зокрема в контексті освітнього компонента «Українська мова за професійним спрямуванням» такі наукові розвідки розпочато ще 1996 р. і стосуються вони різноманітних галузей підготовки фахівців: авіаційної (О. Ковтун), аграрної (Л. Барановська, Н. Костиця, І. Харченко), архітектурної (Н. Білан, С. Лавінда, Л. Філюк), економічної (В. Борисенко, В. Ісакова, С. Коломієць, А. Кучер, К. Лихачова, Л. Тертека), лісотехнічної (О. Гриджук), медичної (О. Голінатий, І. Перцова, Л. Собко, С. Харченко, Г. Юрчак), нафтогазової (І. Судук), романо-германської філології (Н. Мушировська, О. Семенюк), педагогічної (І. Гуменюк, Л. Гуцул, О. Копусь, Г. Крохмальна, І. Купіна, В. Хижнякова), політологічної (Т. Денищич), природничої (Н. Безгодова), публічного управління (Г. Гамова), спортивної (Л. Вакулович), технічної (І. Дроздова, Г. Ракшанова, Л. Скрипка, І. Гура, Г. Дядюра, Л. Богославець, Л. Житеньова), фізико-математичної (О. Кабиш), фармацевтичної (Т. Крисенко, Т. Суханова), юридичної (А. Бичок, Н. Гимер, О. Клак, І. Харченко, Л. Хохрякова) та ін. Дослідження, проведені автором, засвідчили, що українська мова за професійним спрямуванням «має можливість комплексного вивчення й узагальнення всієї міжпредметної термінологічної системи, з якою доведеться зіткнутися вчителю початкових класів у своїй професійній діяльності» (Гуменюк, 2022: 43).

У контексті освітнього компонента «Сучасна українська мова з практикумом» дослідження проблеми формування термінологічної компетентності студентів висвітлені не настільки широко. Це зумовлено, на нашу думку, двома чинниками: по-перше, в українських ЗВО небагато спеціальностей, в освітньо-професійних програмах яких зафіксовано одночасно два мовознавчих освітніх компоненти («Сучасна українська мова з практикумом» і «Українська мова за професійним спрямуванням»), відповідно дослідження реалізуються у

межах одного з них, як правило, української мови за професійним спрямуванням – єдиної мовно зорієнтованої навчальної дисципліни на нефілологічних і непедагогічних спеціальностях; по-друге, у змісті сучасної української мови з практикумом вивченню термінів присвячено окреме питання «Термінологічна лексика» у розділі «Лексикологія», що звужує їх опанування до сутності поняття, класифікації та способів творення.

Дослідження процесу формування термінологічної компетентності здобувачів освіти на заняттях з математики охоплюють проблеми коректного використання математичної термінології в початковій і середній школах (Н. Карапузова, В. Сарієнко, В. Чайченко, В. Шакотько та ін.), підготовки вчителів початкової школи до формування математично компетентних учнів (К. Волинець, В. Ковальчук, В. Літвін, Л. Силюга, Н. Стасів, Н. Шустова та ін.), теоретико-методичних аспектів формування термінологічної компетентності як складника професійної математичної компетентності (математичної грамотності) (М. Головань, Н. Маланюк та ін.), розвитку культури математичної мови й мовлення в учнів початкових класів, студентів педагогічних закладів вищої освіти (Л. Білецька, Т. Годованюк, В. Ковальчук, Є. Лодатко, Я. Пасічник, Л. Силюга, Н. Стасів, М. Ярова та ін.). Аналіз наукових праць і практичний досвід педагогічної діяльності підтверджують думку Я. Пасічник: «Вміле оперування термінологією вчителем спричиняє усвідомлене засвоєння математичних понять учнями, використання їх під час виконання завдань, а отже, сприяє тривалішому зберіганню свідомо засвоєних знань» (Пасічник, 2023: 61).

Діяльність студентів у контексті освітніх компонентів «Методика навчання української мови» і «Методика навчання математичної освітньої галузі» спрямована на засвоєння теоретичних основ означених методик, структури шкільних програм і підручників з української мови та математики для початкової школи, ознайомлення з практичними аспектами педагогічної роботи вчителів початкової школи, що закономірно передбачає продуктивне володіння здобувачами вищої освіти понятійно-термінологічним апаратом. Щодо інтегративних аспектів навчання української мови й математики, то в науковому інформаційному просторі наявні дослідження процесу формування комунікативної компетентності молодших школярів на уроках математики (О. Білоножко, О. Грига, М. Єпіхіна, Н. Карапузова, Т. Коваленко, Я. Король, З. Литовченко, О. Ліба, Т. Хмара та ін.). Як стверджує С. Скворцова, «внеском математичної освітньої галузі у формування компетентності спілкування державною мовою є вміння, що виробляється в процесі навчання математики, – лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень...» (Скворцова, 2019: 4). Водночас проблема формування термінологічної компетентності майбутніх фахівців початкової освіти з урахуванням інтегративного підходу стосовно української мови та математики на сьогодні практично не розв'язана, що зумовлює її актуальність і необхідність ґрунтовного вивчення.

Метою статті є дослідження інтегративних аспектів формування термінологічної компетентності студентів спеціальності 013 «Початкова освіта» у процесі опанування навчальних дисциплін «Українська мова за професійним спрямуванням», «Сучасна українська мова з практикумом», «Методика навчання української мови», «Математика», «Методика навчання математичної освітньої галузі». Для алгоритмізації досягнення мети дослідження сформульовано низку завдань:

1) сформулювати наукове підґрунтя дослідження на основі аналізу інформаційного простору проблеми формування термінологічної компетентності фахівців у контексті означених освітніх компонентів;

2) здійснити хронологічну координацію змісту навчальних дисциплін, означених у меті дослідження, відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми «Початкова освіта» Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника для визначення векторів формування термінологічної компетентності майбутніх фахівців початкової освіти;

3) проаналізувати прагматичні аспекти формування і вдосконалення математичного складника термінологічної компетентності здобувачів освіти у процесі реалізації змісту

мовознавчих навчальних дисциплін і лінгвістичного складника термінологічної компетентності – у процесі реалізації змісту математичних навчальних дисциплін.

Виклад основного матеріалу дослідження. Термінологічна компетентність як складник професійної компетентності в українській лінгводидактиці досліджена різносторонньо та з урахуванням галузі підготовки фахівців. Аналіз наукових джерел засвідчив, що в більшості наявних дефініцій цього поняття стрижневим залишається значення «знання фахової термінології», «здатність правильно використовувати фахові терміни в усному й писемному професійному мовленні». Дотримуючись вектору трактування сутності поняття «термінологічна компетентність» як синтезу термінологічної грамотності й термінологічної культури (Гуменюк, 2014), вважаємо доцільним сформулювати визначення поняття «термінологічна компетентність учителів початкової школи» з акцентом на специфіці педагогічної діяльності в цій освітній ланці. До специфічних ознак термінологічної компетентності вчителів початкової школи належать: володіння теоретичними аспектами термінознавства (сутність поняття «термін», його ознаки, класифікація, способи творення, семантичні групи, лексикографічні джерела тощо); знання і нормативне використання в професійній комунікації педагогічної термінології; продуктивне володіння термінами всіх навчальних предметів Нової української школи, що передбачає опанування математичної, мовознавчої, природничої, мистецької, психологічної, економічної, загальнонаукової та інших термінологічних груп; реалізація засобами фахової мови міжпредметних зв'язків на уроках; формування наукового світогляду молодших школярів на основі досконалого використання актуальної різногалузевої термінології.

З урахуванням означених аспектів термінологічну компетентність учителів початкової школи трактуємо як складник професійної компетентності, який відображає здатність педагогів забезпечити формування наукової картини світу молодших школярів засобами фахової мови на основі ґрунтовної теоретичної підготовки з термінознавства, а також продуктивного володіння педагогічною термінологією і термінами всіх навчальних предметів НУШ.

Для того, щоб здобувачі вищої освіти могли належним чином реалізовувати міжпредметні зв'язки на уроках у своїй майбутній професійній діяльності, необхідно забезпечити практичну ілюстрацію таких можливостей в освітньому процесі ЗВО. Проілюструємо інтегративні аспекти формування термінологічної компетентності майбутніх учителів початкової школи на заняттях з мовознавчих і математичних навчальних дисциплін.

Спираючись на структурно-логічну схему освітньо-професійної програми «Початкова освіта» Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, хронологічну координацію змісту цих освітніх компонентів здійснюємо так (рис. 1):

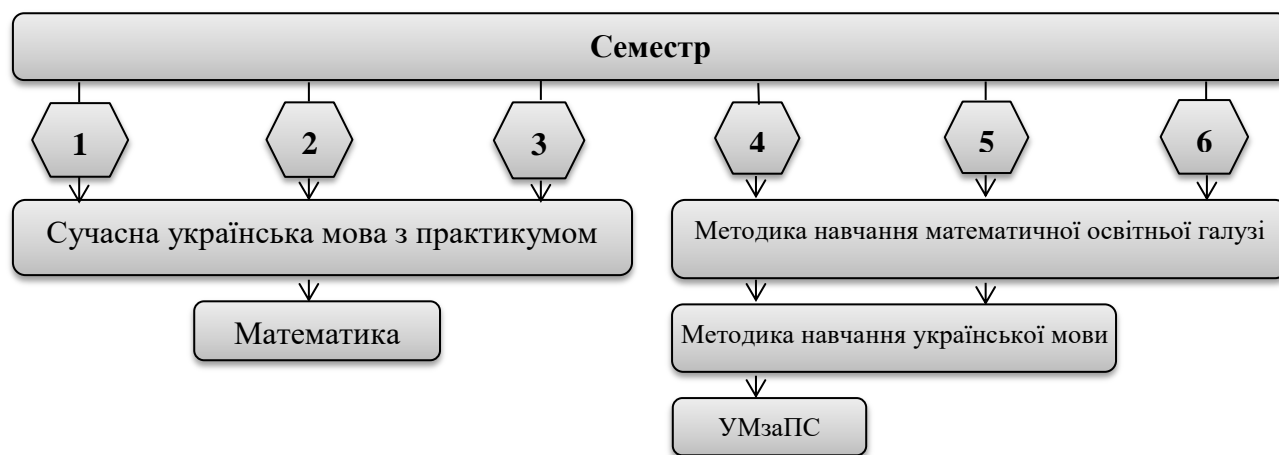

Рис. 1. Хронологічна координація змісту мовознавчих і математичних навчальних дисциплін за освітньою програмою «Початкова освіта»
(примітка: УМзаПС – українська мова за професійним спрямуванням)

Як бачимо з рис. 1, формування понятійно-термінологічного апарату в галузі лінгвістики відбувається під час вивчення сучасної української мови з практикумом і української мови за професійним спрямуванням упродовж 1–4 навчальних семестрів, а в галузі математики – впродовж 2-го семестру. Очевидною є необхідність удосконалення математичного складника термінологічної компетентності здобувачів освіти у процесі реалізації змісту мовознавчих навчальних дисциплін. Інтегративні можливості за цим вектором вбачаємо в таких видах діяльності майбутніх учителів початкової школи:

– робота з математичною термінологією під час опанування теоретичних аспектів термінознавства, а саме: тлумачення математичних понять (напр., *одиниця, десяток, натуральне число, трикутник, чотирикутник, квадрат, круг, точка, пряма, промінь, відрізок, ламана*), добір відповідних слів для ілюстрування галузевої та міжгалузевої термінології (напр., *центр* – у граматиці й геометрії), розрізнення термінів-паронімів (напр., *ділене – дільник, чисельник – числівник*), визначення приналежності терміна з погляду походження (напр., *рівняння, число*) (розділи «Лесикологія», «Лексикографія» навчальної дисципліни «Сучасна українська мова з практикумом»);

– нормативне наголошування термінологічних одиниць, вивчення яких відбувається у початковій школі (напр., *величинá, добуток, кілометр, сантиметр, дано, дільник, дробовий, цифровий, числовий, центнер, одинадцять, показник, порядковий, посередині*) (розділ «Орфоепія» – сучасна українська мова з практикумом, «Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні» – українська мова за професійним спрямуванням);

– правопис, відмінювання числівників і математичних термінів (напр., *вісімдесят, дев'яносто, стовідсотковий, шістдесятивосьмитисячний, один раз – два рази, коефіцієнт, дужка – дужки, додатний, діаметр*) (розділи «Орфографія», «Морфологія», «Фразеологія», «Лексикографія» – сучасна українська мова з практикумом);

– використання термінологічних одиниць з математики для ілюстрування будови слова й способів творення слів (напр., *трьохсотий, прямокутник, прогресія, рівняння*) (розділи «Морфеміка», «Словотвір» – сучасна українська мова з практикумом, «Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні» – українська мова за професійним спрямуванням);

– введення математичних термінів у прості й складні речення, визначення будови цих синтаксичних одиниць (напр., *різниця чисел вісім і п'ять становитиме три, знайдіть суму чисел три і дев'ять, вісімсот тридцять три – це трицифрове число*) (розділ «Синтаксис» – сучасна українська мова з практикумом);

– удосконалення математичного мовлення студентів у стилістичному контексті (визначення стилістичної приналежності текстів з термінами математики, стилістичне редагування фахових текстів математичного спрямування, правильне формулювання запитань щодо кількості, часу, адекватне вживання математичних термінів (напр., *рівність правильна (вірна чи істинна), три помножити на три буде (чи дорівнює) дев'ять, намалюйте круг (чи коло), дріб записано двома числами (чи цифрами), виміряйте довжину (чи обчисліть), яка година (чи котра година), десять годин ранку (чи десята година ранку), без десяти десять (чи за десять хвилин десята)*) («Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні», «Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні», «Редагування офіційно-ділових і наукових текстів» – українська мова за професійним спрямуванням);

– вивчення графічних і технологічних вимог до цифрових записів і умовних позначень з цифрами (напр., датування документів, графічне відтворення багатозначних чисел, використання відступів і нерозривних відступів у записах відсотків, номерів, градусів, назв мір, граматичних закінчень, з'єднаних із цифрами, математичних виразів, нумерація сторінок у документах тощо) («Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні», «Редагування офіційно-ділових і наукових текстів» – українська мова за професійним спрямуванням);

– використання математичних термінів у процесі реалізації професійно спрямованих ситуативних завдань, ділових ігор, кейсів, дискусій, написання тез, створення проєктів, складання програмних документів тощо (усі теми освітнього компонента «Українська мова за професійним спрямуванням»);

– організація дослідницької діяльності студентів, що ґрунтується на лінгвістичному аналізі підручників з математики для початкової школи, зокрема, підготовка доповідей на студентській конференції чи наукових статей (напр., «Пунктуаційне оформлення тесту підручників з математики для 4 класу», «Орфографічні й стилістичні недогляди в текстах підручників з математики для НУШ» та ін.).

У контексті виконання третього завдання дослідження проаналізуємо можливості вдосконалення лінгвістичного складника термінологічної компетентності здобувачів освіти у процесі реалізації змісту математичних навчальних дисциплін. Інтегративний потенціал за цим вектором розкривається в таких видах діяльності майбутніх учителів початкових класів:

– контроль і самоконтроль за орфоепічною, орфографічною нормативністю мовлення, адекватністю семантики термінів, змістовністю, чіткістю формулювань, виразністю, синтаксичною структурою речень на уроках і під час виконання домашніх завдань;

– застосування математичної термінології у завданнях, зокрема математичних диктантах під час опрацювання алгебраїчного матеріалу, напр.:

- запиши суму (різницю) чисел 8 та 3;
- обчисли значення суми (різниці) 7 і 2;
- до суми чисел 6 та 2 додай 5;
- суму добутків чисел 5 і 7 та 5 і 4 заміни добутком суми і числа;
- до добутку чисел 8 і 4 додай їх частку;
- від добутку чисел 70 і 2 відними 40;

- запиши числа: двісті шістдесят п'ять; двісті тридцять; вісімсот двадцять дев'ять; двісті; двісті двадцять два; шістсот сім; вісімсот тридцять чотири; триста двадцять вісім; шістсот п'ятдесят; сімсот тридцять дев'ять; чотириста вісім; п'ятсот сорок; сто сімдесят п'ять; вісімсот чотири;

– словникова робота для редагування мовленнєвих конструкцій з важкими для вимови чи написання позиціями, напр., *прочитати виразно, виконати завдання, зобразити схематично, зробити позначку, вставити дужки, зручний спосіб, проведи перевірку*;

Приклади контекстного застосування лінгвістичного складника термінологічної компетентності здобувачів освіти на заняттях з математики:

- виправ помилки та запиши в зошиті істинні рівності.
- За якими ознаками можна впізнати прямокутники?
- «Скільки сантиметрів становить $\frac{3}{5}$ цього відрізка?» (Скворцова, 2020: 127).
- Як проілюструвати на схемі, скільки стало пташок у кожному випадку?
- «Знайди значення цього виразу можливо декількома способами?» (Скворцова, 2020: 258).

- Установи, який вираз у дужках – сума чи різниця?

- Заміни *просте* іменоване число складеним; складене – простим.

- Визнач, як треба поставити дужки у виразах, щоб виконувався зазначений порядок дій.

- Скориставшись схемами, поясни обчислення частинами двома способами (Романишин, 2020: 264).

- виправ помилки у визначенні порядку виконання дій.
- Знайди значення виразів *зручним для тебе способом*.
- Розбий суми на дві групи, за якою ознакою це можна зробити?
- За схемами поясни обчислення добутків.
- Назви випадки таблиці множення числа 2.

- Для вимірювання великих відстаней використовують більшу мірку – 1 кілометр (1 км).

Інтеграція лінгвістичного й математичного складників у процесі формування термінологічної компетентності майбутніх фахівців початкової освіти є однією з передумов систематизації знань, наочної ілюстрації їх практичного застосування у професійній діяльності, якісної підготовки здобувачів освіти до реалізації інтегрованого навчання в Новій українській школі.

Висновки. Аналіз наукового інформаційного простору засвідчив необхідність дослідження інтегративних аспектів формування термінологічної компетентності майбутніх фахівців початкової освіти в контексті реалізації змісту математичних і мовознавчих навчальних дисциплін. Актуальність таких досліджень зумовлена специфікою педагогічної діяльності вчителів початкової школи, що полягає в необхідності опанування теоретичних засад термінознавства, продуктивному володінні сучасною термінологією педагогіки та інших наук, які становлять підґрунтя всіх навчальних предметів НУШ, що дасть змогу реалізовувати міжпредметні зв'язки й формувати науковий світогляд молодших школярів засобами досконалого фахового мовлення.

Перспективи подальших розвідок. З огляду на специфіку педагогічної діяльності в початковій ланці освіти дослідження має перспективи продовження в напрямі вивчення інтегративних аспектів формування термінологічної компетентності студентів у контексті реалізації змісту української мови за професійним спрямуванням і природничих, інформаційних, педагогічних та інших навчальних дисциплін освітньо-професійної програми «Початкова освіта».

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Гуменюк І. М. Становлення і розвиток методики навчання української мови за професійним спрямуванням : монографія. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2022. 416 с.

Гуменюк І. М. Формування термінологічної компетенції студентів у контексті викладання дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)». *Освітній простір України*. 2014. № 3. С. 52–57.

Карапузова Н. Д., Шакоцько В. В. Україномовна термінологія з математики та інформатики в підготовці майбутніх учителів. *Імідж сучасного педагога*. 2023. № 6 (213). С. 82–89.

Пасічник Я. А. Проблеми математичної підготовки вчителів початкових класів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал*. Острог : Вид-во НаУОА, 2023. № 16. С. 60–64.

Романишин Р. Я. Теоретико-методичні засади формування обчислювальних навичок в учнів початкової школи : монографія. Івано-Франківськ : ТзОВ «ВГЦ «Прогрес», 2020. 424 с.

Скворцова С. О., Онопрієнко О. Нова українська школа: методика навчання математики у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах інтегративного і компетентнісного підходів : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 352 с.

Скворцова С. О., Онопрієнко О. Нова українська школа: методика навчання математики у 3–4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах інтегративного і компетентнісного підходів : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 320 с.

Хитра З. М. Проблеми підготовки вчителя початкової школи до формування в учнів цілісної картини світу. *Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології*. 2011. № 1 (11). С. 453–461.

REFERENCES

Humeniuk, I. M. (2022). Stanovlennia i rozvytok metodyky navchannia ukraïnskoi movy za profesiinym spriamuvanniam : monohrafiia. [Formation and development of the methodology of

teaching Ukrainian Language for Professional Purposes: a monograph]. Ivano-Frankivsk : Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, 2022. [in Ukrainian].

Humenyuk, I. M. (2014). Formuvannya terminolohichnoyi kompetentsiyi studentiv u konteksti vykladannya dystsypliny «Ukrayins'ka mova (za profesiynym spryamuvanniam)». [Formation of the terminological competence of students in the context of teaching the discipline "Ukrainian Language (for Professional Purposes)"]. *Osvitniy prostir Ukrayiny. [Educational space of Ukraine]*. № 3. P. 52–57. [in Ukrainian].

Karapuzova, N. D., Shakot'ko, V. V. (2023). Ukrayinomovna terminolohiya z matematyky ta informatyky v pidhotovtsi maybutnikh uchyteliv. [Ukrainian terminology in mathematics and informatics in the teaching of future teachers]. *Imidzh suchasnoho pedahoha. [Image of the Modern Pedagogue]*. № 6 (213). P. 82–89. [in Ukrainian].

Pasichnyk, Ya. A. (2023). Problemy matematychnoyi pidhotovky vchyteliv pochatkovykh klasiv. [Mathematical Training Problems of the Future Primary School Teachers]. *Naukovi zapysky Natsional'noho universytetu «Ostroz'ka akademiya». Seriya «Psykholohiya» : naukovyy zhurnal. [Scientific Notes of Ostroh Academy National University: Psychology Series]*. Ostroh : Vyd-vo NaUOA. № 16. P. 60–64. [in Ukrainian].

Romanyshyn, R. Ya. (2020). Teoretyko-metodychni zasady formuvannya obchyslyval'nykh navychok v uchniv pochatkovoyi shkoly : monohrafiya. [Theoretical and methodological principles of the formation of computing skills in primary school students: monograph]. Ivano-Frankivsk : TzOV «VHTs «Prosvita». [in Ukrainian].

Skvortsova, S., Onopriyenko, O. (2019). Nova ukrayins'ka shkola: metodyka navchannya matematyky u 1–2 klasakh zakladiv zahal'noyi seredn'oyi osvity na zasadakh inte hryatyvnoho i kompetentnisnoho pidkhodiv : navchal'no-metodychnyy posibnyk. [The New Ukrainian School: a method of teaching mathematics in grades 1–2 of general secondary education institutions based on integrative and competency-based approaches: educational and methodological manual]. Kharkiv : Vyd-vo «Ranok». [in Ukrainian].

Skvortsova, S., Onopriyenko, O. (2020). Nova ukrayins'ka shkola: metodyka navchannya matematyky u 3–4 klasakh zakladiv zahal'noyi seredn'oyi osvity na zasadakh inte hryatyvnoho i kompetentnisnoho pidkhodiv : navchal'no-metodychnyy posibnyk. [New Ukrainian school: mathematics teaching methods in 3–4 grades of general secondary education institutions based on integrative and competence approaches: educational and methodological manual]. Kharkiv : Vyd-vo «Ranok». [in Ukrainian].

Khytra, Z. M. (2011). Problemy pidhotovky vchytelya pochatkovoyi shkoly do formuvannya v uchniv tsilisnoyi kartyny svitu. [Problems of training of a primary school teachers in modeling of an integrated picture of the world]. *Pedahohichni nauky : teoriya, istoriya, innovatsiyni tekhnolohiyi. [Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies]*. № 1 (11). P. 453–461. [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

У статті актуалізовано проблему формування термінологічної компетентності майбутніх фахівців педагогічної галузі з урахуванням інтегративних аспектів навчальних дисциплін «Українська мова за професійним спрямуванням», «Сучасна українська мова з практикумом», «Методика навчання української мови», «Математика», «Методика навчання математичної освітньої галузі». Наголошено, що диференційоване опанування вузькогалузевих термінів у закладах вищої освіти повинно бути підкріплене їх інтегративним функційним навантаженням у контексті майбутньої професійної діяльності студентів. На основі аналізу інформаційного простору проблеми з'ясовано ступінь її вивчення у контексті означених освітніх компонентів. Визначення поняття «термінологічна компетентність учителів початкової школи» розширено з урахуванням специфіки педагогічної діяльності в цій освітній ланці, а саме: необхідність володіння теоретичними аспектами термінознавства; нормативного використання педагогічної термінології в професійній комунікації; продуктивного володіння термінами всіх навчальних

предметів Нової української школи; реалізації на уроках міжпредметних зв'язків засобами фахової мови; формування наукового світогляду молодших школярів на основі досконалого використання актуальної різногалузевої термінології.

Для визначення векторів формування термінологічної компетентності майбутніх фахівців початкової освіти здійснено хронологічну координацію змісту мовних і математичних навчальних дисциплін з урахуванням структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми «Початкова освіта» Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Встановлено необхідність удосконалення математичного складника термінологічної компетентності здобувачів освіти у процесі реалізації змісту мовознавчих навчальних дисциплін і проаналізовано інтегративні можливості за цим вектором освітньої діяльності. Розкрито інтегративний потенціал удосконалення лінгвістичного складника термінологічної компетентності здобувачів освіти у процесі реалізації змісту математичних навчальних дисциплін.

Ключові слова: *інтеграція, математика, професійна компетентність, термінологія, термінологічна компетентність, українська мова, наукова картина світу, педагогічна галузь.*